

OPPFØLGINGSUNDERSØKELSE

**FORVALTNINGSREVISJON NR. 06-2022 OM
SPESIALUNDERVISNING**

**GJERDRUM KOMMUNE
APRIL 2023**

INNHold

INNHold	2
SAMMENDRAG	4
Kommunedirektørens hørings svar	5
1 Innledning	6
1.1 Bakgrunn og formål	6
1.2 Forvaltnings revisjon av spesialundervisning i 2022	6
1.3 Problemstillinger	7
1.4 Rapportens oppbygging	7
2 Gjennomføring og metode	8
2.1 Dokumentanalyse	8
2.2 Mappegjennomgang	8
2.3 Møte og skriftlige redegjørelser	8
3 Saksbehandlingstid for sakkyndige vurderinger	9
3.1 Revisjonens vurdering i 2022	9
3.2 Tiltak for å korte ned saksbehandlingstiden	9
3.2.1 Systemrettet arbeid	9
3.3 Saksbehandlingstiden etter revisjonen i 2022	10
3.4 Revisjonens vurdering	12
4 Dokumentasjon og tilgang til fagsystemer	13
4.1 Revisjonens vurdering i 2022	13
4.2 Dokumentasjon og tilgang	13
4.3 Revisjonens vurdering	13
5 Gjennomføring av spesialundervisning	14
5.1 Revisjonens vurdering i 2022	14
5.2 Rutiner for å holde oversikt over gjennomført spesialundervisning	14
5.2.1 Ulikheter ved skolene	14
5.2.2 Mappegjennomgang	15
5.2.3 Ny prosedyre for uteblitt spesialundervisning	15
5.3 Revisjonens vurdering	16
6 Litteratur- og kildeliste	17

7 Vedlegg	18
7.1 Kommunedirektørens høringssvar	18
7.2 Skjema for føring av uteblitt spesialundervisning	25
Tabell 1 Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for 2021.....	11
Tabell 2 Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for 2022.....	11
Tabell 3 Tapt spesialundervisning på Veståsen Skole	15

SAMMENDRAG

Revisjonen gjennomførte en forvaltningsrevisjon i 2022 som undersøkte hvordan Gjerdrum kommune sørger for at elever får oppfylt sin rett til spesialundervisning. Undersøkelsen viste at saksbehandlingstiden i pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT) for utarbeidelse av sakkyndige vurderinger var for lang, at ikke all dokumentasjon var lagt inn i fagsystemet Acos og at lærerne ikke hadde tilgang til fagsystemet. I tillegg hadde ikke skolene tilstrekkelig oversikt over hvorvidt elevene fikk den spesialundervisningen det var gjort vedtak om. Denne rapporten er en oppfølgingsundersøkelse som ser på om kommunedirektøren har fulgt opp vedtakene fra kommunestyret.

Oppfølgingsundersøkelsen viser at Gjerdrum kommune siden forvaltningsrevisjonen i 2022 har satt inn, og fulgt opp allerede innførte tiltak for å få ned saksbehandlingstiden i PPT. PPT har siden 2022 jobbet mer systemrettet mot skolene, gitt råd i enkeltsaker og veiledet om utprøving av tiltak, før en eventuell henvisning til sakkyndig vurdering. Ventetiden for oppstart av sakkyndig vurdering har gått ned fire måneder, mens tiden fra påbegynt til ferdig sakkyndig vurdering har økt med én måned. Det vil si at den totale saksbehandlingstiden, fra henvisning til sakkyndig vurdering foreligger, gjennomsnittlig har blitt redusert med tre måneder, fra rundt åtte måneder i 2021 til rundt fem måneder i 2022. Saksbehandlingstiden er dermed fortsatt ikke innenfor kommunens egen målsetting og Utdanningsdirektoratets anbefaling på maksimalt tre måneder.

Når det gjelder kommunestyrets vedtak om å legge inn dokumentasjonen til elevene i Acos og gi lærerne tilgang, har kommunen bekreftet at dokumentasjonen til alle elevene nå ligger inne i Acos, men at lærerne pga. personvern hensyn fremdeles mangler tilgang til sine elevers mapper. Lærerne skal få tilgang til Acos gjennom skolens administrasjonsverktøy Vigilo når disse to systemene integreres. Dette er i prosess med utviklerne bak Acos og Vigilo.

Undersøkelsen viser videre at de tre skolene i Gjerdrum har hatt ulike måter å dokumentere gjennomført spesialundervisning på. Stikkprøvene revisjonen gjennomførte viser at skolene har timeplanfestet spesialundervisningen for syv av ni elever, men ingen av årsrapportene beskriver hvor mange av timene som faktisk har blitt gjennomført. Én av skolene kunne fremvise en sluttrapport hvor det kom frem at riktig antall timer var gjennomført for én av elevene uten timeplanfestet spesialundervisning.

Nye prosedyrer trådte i kraft fra 1.3.2023, gjeldende for de tre skolene. Denne beskriver hvordan spesialundervisningen skal gjennomføres dersom læreren er fraværende. Dersom spesialundervisningen uteblir, skal dette føres inn i et skjema der man også fyller inn når undervisningen eventuelt tas igjen.

Kommunedirektørens hørings svar

Et utkast til rapport er forelagt kommunedirektøren til uttalelse. Hørings svar er mottatt på e-post 26.4.2023.

Revisjonen mottok tilbakemelding på faktagrunnlaget i hørings svaret, og har gjort endringer i faktagrunnlaget i samsvar med tilbakemeldingen.

Kommunedirektøren skriver i hørings svaret at det er viktige temaer som belyses i kontrollutvalgets bestilling. Kommunedirektøren viser til at punkt en og tre stiller krav til fortsatt kontinuerlig utviklingsarbeid, og oppfølging av kommunens internkontroll. Når det gjelder punkt to, så ønsker Gjerdrum kommune å være en foregangskommune for å ta i bruk tekniske løsninger som både ivaretar elevens personvern og er effektive arbeidsmåter.

Det er ifølge svarbrevet fra kommunedirektøren satt inn en ny prosedyre for internkontroll i april 2023, for at saksbehandlingstiden i PPT skal være forsvarlig og uten ugrunnet opphold.

Hørings svaret gjengis i sin helhet i vedlegg 1.

Jessheim, 28.4.2023

Øyvind Nordbrønd Grøndahl
avdelingsleder forvaltningsrevisjon

Kristin Fragell Lillevold
oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor

Dokumentet er elektronisk godkjent

1 INNLEDNING

1.1 Bakgrunn og formål

Bakgrunnen for oppfølgingsundersøkelsen er vedtak fattet i Gjerdrum kontrollutvalg 9.5.2022 sak 16/22, der kontrollutvalget ber revisjonen foreta en oppfølgingsundersøkelse av forvaltningsrevisjonsrapport nr. 6-2022: Spesialundervisning. Ved kommunestyrets behandling av rapporten ble kommunedirektøren bedt om å:

1. Sette inn tiltak, eller følge opp allerede innførte tiltak, som bidrar til å korte ned saksbehandlingstiden for utarbeidelse av sakkyndige vurderinger.
2. Følge opp at all dokumentasjon knyttet til elever med vedtak om spesialundervisning legges inn i fagsystemet Acos, og at lærerne gis nødvendige tilganger.
3. Sørge for bedre rutiner ved skolene for å holde oversikt og dokumentere at spesialundervisningen gjennomføres i samsvar med enkeltvedtak og individuell opplæringsplan.

Formålet med oppfølgingsundersøkelsen er å undersøke om Gjerdrum kommune har fulgt opp vedtaket som ble gjort da kontrollutvalget la frem revisjonsrapporten i kommunestyret 15.6.2022.

1.2 Forvaltningsrevisjon av spesialundervisning i 2022

Alle elever har ifølge opplæringsloven krav på en opplæring som er tilpasset den enkelte elevs evner og forutsetninger. Elever som ikke får tilfredsstillende utbytte av det ordinære opplæringstilbudet, har rett til spesialundervisning. Særskilte saksbehandlingsregler skal sikre at retten til spesialundervisning oppfylles. Det skal foreligge en sakkyndig vurdering fra pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT) før det fattes et vedtak som skal si hvor mange timer spesialundervisning en elev skal få i skoleåret og i hvilke fag. Formålet med forvaltningsrevisjonen i 2022 var å vurdere hvordan Gjerdrum kommune sørger for at elever får oppfylt sin rett til spesialundervisning. Med utgangspunkt i tre problemstillinger undersøkte revisjonen hvordan spesialundervisning brukes i kommunen, hvorvidt PPT klarer å etterleve saksbehandlingsreglene for utredning, tildeling og planlegging av spesialundervisningen og om spesialundervisningen utføres i samsvar med elevens enkeltvedtak og individuelle opplæringsplan (IOP). Enkeltvedtaket sier hvor mange timer spesialundervisning en elev har krav på og i hvilke fag, og IOP beskriver mål og innhold i opplæringen.

For å få svar på i hvilken grad kommunen sørger for at elever får sin rett til spesialundervisning oppfylt, ble det i forvaltningsrevisjonen fra 2022 gjennomgått elevmapper i saksbehandlingssystemet Acos. Et utvalg av elever med enkeltvedtak ble trukket, og det ble etterspurt dokumentasjon fra skolene for å vise at spesialundervisningen ble gjennomført i henhold til disse vedtakene. Det ble også gjennomført statistisk analyse, dokumentanalyse og intervjuer.

1.3 Problemstillinger

Revisjonen har omformulert kommunestyrets vedtak fattet i møte 15.6.2022 (sak 22/79) til problemstillinger for denne undersøkelsen:

1. Har kommunen satt inn, eller fulgt opp eksisterende tiltak som bidrar til å korte ned saksbehandlingstiden for utarbeidelse av sakkyndige vurderinger?
2. Har dokumentasjonen knyttet til elever med vedtak om spesialundervisning blitt lagt inn i fagsystemet Acos, og har lærerne fått nødvendige tilganger til dette fagsystemet?
3. Har bedre rutiner kommet på plass ved skolene for å holde oversikt og dokumentere at spesialundervisningen gjennomføres i samsvar med enkeltvedtak og individuell opplæringsplan?

1.4 Rapportens oppbygging

Kapittel 2 beskriver metodene vi benytter i oppfølgingsundersøkelsen for å belyse problemstillingene. I kapittel 3 besvarer vi den første problemstillingen som omhandler hvorvidt kommunen har satt inn, eller fulgt opp eksisterende tiltak som skal forkorte saksbehandlingstiden. Kapittel 4 svarer på den andre problemstillingen, om kommunen har lagt inn dokumentasjonen på elevene i fagsystemet Acos, og om lærerne har fått tilgang. I kapittel 5 undersøker vi den tredje problemstillingen for å finne ut om det har kommet rutiner på plass ved skolen for å holde oversikt og dokumentere at spesialundervisningen faktisk gjennomføres. I kapitlene 3 til 5 starter vi med å beskrive funnene fra forvaltningsrevisjonen av spesialundervisning i 2022. Deretter beskriver vi funnene i oppfølgingsundersøkelsen og avslutter med revisjonens vurderinger og konklusjoner.

2 GJENNOMFØRING OG METODE

2.1 Dokumentanalyse

Revisjonen bygger vurderingene i denne oppfølgingsundersøkelsen blant annet på dokumentanalyse. Dokumentene revisjonen etterspurte ble mottatt per e-post 26.1.2023, 6.2.2023 og 3.3.2023. Dokumentgrunnlaget for oppfølgingsundersøkelsen består av timeplaner, dokumenter som beskriver status ved skolene, i tillegg til en oversikt over saksbehandlingstid for henvisninger til PPT fra skolene fra 2021 og 2022. Oversikten over saksbehandlingstid inneholder bare saker som er ferdige per 26.01.2023, noe som vil si at rapporten ikke inkluderer saker etter denne datoen. I tillegg til dokumentene revisjonen etterspurte i forbindelse med stikkprøvene, sendte kommunen over en ny prosedyre for registrering av uteblitt spesialundervisning som trådte i kraft 1.3.2023.

2.2 Mappegjennomgang

Revisjonen gjennomførte også stikkprøver av elevmapper. Formålet var å undersøke om skolene kunne dokumentere at spesialundervisningen blir gjennomført i samsvar med enkeltvedtak og IOP. Revisjonen ba kommunen oversende dokumentasjon i form av vedtak, IOP, timeplan og årsrapport for ni utvalgte elever med spesialundervisning, tre fra hver av skolene. Dette ble mottatt per e-post 3.3.2023.

2.3 Møte og skriftlige redegjørelser

Det ble holdt et møte over Teams 8.2.2023, der leder for PPT, kommunalsjef oppvekst og assisterende kommunalsjef oppvekst besvarte revisjonens spørsmål. Under møtet ble det skrevet et referat som i etterkant ble sendt for verifisering til de som deltok. Revisjonen sendte også flere spørsmål til besvarelse på e-post til kommunalsjef oppvekst.

3 SAKSBEHANDLINGSTID FOR SAKKYNDIGE VURDERINGER

3.1 Revisjonens vurdering i 2022

Forvaltningsrevisjonen i 2022 fant at saksbehandlingstiden for sakkyndige vurderinger fra pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT) i gjennomsnitt var på seks måneder for alle skolene. Revisjonen vurderte at det var grunn til å se alvorlig på den lange saksbehandlingstiden. Opplæringsloven har ingen krav til saksbehandlingstid, men Utdanningsdirektoratet¹ og Gjerdrum kommune² har lagt til grunn at en saksbehandlingstid på over tre måneder kan være for lang. Siden den sakkyndige vurderingen ligger til grunn for enkeltvedtak, får ikke eleven avklart sine rettigheter innen rimelig tid. Daværende PPT-leder mente at PPT i for stor grad arbeidet med sakkyndige vurderinger og hadde for få ressurser til å jobbe systemrettet inn mot skolene.

Revisjonen kom med en anbefaling om å sette inn tiltak for å korte ned saksbehandlingstiden for utarbeidelse av sakkyndige vurderinger. I høringssvaret fra kommunedirektøren ble det vist til at kommunen har igangsatt en rekke tiltak som var forventet å gi tydeligere og færre henvisninger til PPT, samt kortere saksbehandlingstid for utarbeidelse av sakkyndige vurderinger. Svarbrevet viste til at saksbehandlingstiden på daværende tidspunkt var innenfor grensen på tre måneder.

3.2 Tiltak for å korte ned saksbehandlingstiden

I dokumentasjonen revisjonen mottok fra kommunen var en liste over en rekke tiltak som var fulgt opp, eller innført for å korte ned saksbehandlingstiden. Noen av tiltakene kommunen beskriver er for eksempel at malen for sakkyndig vurdering er revidert og forkortet, og at PPT nå jobber mer systemrettet mot skolene i forkant av en eventuell henvisning om sakkyndig vurdering.

3.2.1 Systemrettet arbeid

Under møtet med revisjonen beskriver leder for PPT de to lovfestede oppgavene tjenesten har ifølge opplæringsloven § 5-6, andre ledd. Den første oppgaven er å utarbeide sakkyndige vurderinger, og innebærer et individrettet arbeid. Den andre oppgaven er at PPT skal hjelpe barnehager og skoler i arbeidet med kompetanseutvikling og organisasjonsutvikling for å legge opplæringen bedre til rette for barn og elever med særlige behov, og utgjør et systemrettet arbeid.

---

¹ «I vurderingen av hva som er for lang saksbehandlingstid, vil elevens behov for å få avklart sine behov og rettigheter så raskt som mulig, føre til at f.eks. en total saksbehandlingstid på over tre måneder kan være for lang tid» (Utdanningsdirektoratet, 2014, 58).

² Gjerdrum kommune har fastsatt at PPT skal utarbeide sakkyndig vurdering av elevens behov for spesialundervisning, og deretter gi råd om hva slags opplæringstilbud som bør gis, innen 90 dager (Gjerdrum kommune, udatert c).

Hun påpeker at PPT ved forvaltningsrevisjonen i 2022 ikke hadde kapasitet til å drive systemrettet arbeid grunnet den lange ventetiden for sakkyndige vurderinger. PPT har arbeidet med å korte ned ventetiden ved å effektivisere utredningsarbeidet. I januar 2022 startet PPT opp et systemrettet arbeid med kompetanse- og organisasjonsutvikling i skole og barnehage. Hensikten med å innføre systemrettede tiltak er å styrke undervisningstilbudet ved skolene, få en bedre oversikt over utprøvde tiltak og få tydeligere henvisninger til PPT. PPT-leder mener at denne styrkingen av skolen også kan bidra til færre henvisninger om sakkyndig vurdering, fordi det kan bidra til at flere får hjelp innenfor ordinær undervisning.

Videre trekker leder for PPT frem at skolene i samarbeid med PPT har etablert ressursteam som skal jobbe både individ- og systemrettet. Ressursteamet skal styrke kompetansen hos de ansatte, ta initiativ til forebyggende arbeid, sette inn tiltak og drive rådgivning/veiledning. Hensikten er at elevene skal få muligheter for tilpasset opplæring der det trengs. Ressursteamet er et rådgivende organ til rektor, som er beslutningsmyndighet. Skolene har også miljøteam, som hovedsakelig jobber med det sosiale. Det samarbeides tett mellom de to teamene. Begge teamene gir lærerne muligheten til å drøfte saker og få faglig veiledning av PP-rådgivere i forkant av en eventuell henvisning.

3.3 Saksbehandlingstiden etter revisjonen i 2022

Revisjonen ba kommunen dokumentere saksbehandlingstid for 2021 og 2022. Med utgangspunkt i de oversendte tallene har vi regnet ut gjennomsnittlig saksbehandlingstid. Tabell 1 viser den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden for sakkyndige vurderinger i 2021, og tabell 2 viser den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden for 2022. Tabellene viser saksbehandlingstid for mottatte henvisninger fra hver av skolene og totalt.

Den første kolonnen viser tiden fra PPT mottar henvisningen fra skolene til en PP-rådgiver starter å utarbeide den sakkyndige vurderingen. Den andre kolonnen viser tiden fra rådgiveren starter å utarbeide den sakkyndige vurderingen, til den er ferdig utarbeidet. Den tredje kolonnen viser tiden for hele saksbehandlingsløpet, fra mottatt henvisning til ferdig sakkyndig vurdering. Den fjerde kolonnen viser hvor mange saker som er innenfor anbefalt saksbehandlingstid på tre måneder.

Tabell 1 Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for 2021

Henvist fra	<u>Del 1:</u> Gjennomsnittlig tid fra mottatt henvisning til påbegynt sakkyndig vurdering	<u>Del 2:</u> Gjennomsnittlig tid fra påbegynt til ferdig sakkyndig vurdering	<u>Del 1 + del 2:</u> Gjennomsnittlig saksbehandlingstid fra henvisning til ferdig sakkyndig vurdering	Antall saker innenfor anbefalt saksbehandlingstid på 3 måneder av totalt antall saker
Gjerdrum ungdomsskole	25 uker	8 uker	32 uker*	1 av 16 saker
Gjerdrum barneskole	23 uker	7 uker	30 uker	2 av 29 saker
Veståsen skole	25 uker	6 uker	32* uker	0 av 9 saker
Totalt	24 uker	7 uker	31 uker	3 av 51 saker

Kilde: Gjerdrum kommune

Tabell 2 Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for 2022

Henvist fra	<u>Del 1:</u> Gjennomsnittlig tid fra mottatt henvisning til påbegynt sakkyndig vurdering	<u>Del 2:</u> Gjennomsnittlig tid fra påbegynt til ferdig sakkyndig vurdering	<u>Del 1 + del 2:</u> Gjennomsnittlig saksbehandlingstid fra henvisning til ferdig sakkyndig vurdering	Antall saker innenfor anbefalt saksbehandlingstid på 3 måneder av totalt antall saker
Gjerdrum ungdomsskole	9 uker	10 uker	19 uker	2 av 9 saker
Gjerdrum barneskole	13 uker	12 uker	25 uker	1 av 17 saker
Veståsen skole	6 uker	10 uker	16 uker	3 av 5 saker
Totalt	9 uker	11 uker	20 uker*	6 av 34 saker

* grunnet avrunding til nærmeste hele tall vil del 1 + del 2 ikke alltid stemme horisontalt.

Kilde: Gjerdrum kommune

I møte med revisjonen sier PPT-leder at PP-rådgiveren som skal behandle sakene, vil komme raskere i gang med arbeidet sitt i de tilfellene der skolen leverer en fullstendig henvisning. Dersom relevant informasjon mangler, må rådgiverne etterspørre den manglende informasjonen. Hun understreker at dette kan være tidkrevende, og vil påvirke saksbehandlingstiden. Når all dokumentasjon er på plass for å utarbeide den sakkyndige vurderingen setter rådgiveren i gang med å kartlegge hvilke behov eleven eventuelt har. Den ferdige sakkyndige vurderingen sendes til skolen og rektor fatter et enkeltvedtak.

Tabellene viser at tiden fra mottatt til påbegynt sakkyndig vurdering har blitt redusert med 15 uker fra 2021 til 2022, som tilsvarer i underkant av fire måneder. Tiden fra påbegynt til ferdig sakkyndig vurdering har derimot økt med fire uker, altså rundt en måned. Total saksbehandlingstid har dermed gått fra å være 31 uker i 2021, til 20 uker i 2022. Dette vil si at gjennomsnittlig saksbehandlingstid for

alle skoler i 2021 var tilnærmet åtte måneder, og at denne ble redusert til rundt fem måneder i 2022. Det tilsvarer en gjennomsnittlig reduksjon på tre måneder.

PPT-leder og kommunalsjef oppvekst sier i møtet med revisjonen at de mener endringene i saksbehandlingstiden kan forklares med satsingen på systemrettet arbeid, og at dette bidrar til færre og bedre henvisninger. PPT-leder beskriver at dette samtidig gir færre ressurser til å utarbeide sakkyndige vurderinger, som hun mener er grunnen til at utarbeidelsen av sakkyndige vurderinger har økt med en måned. PPT-leder trekker også frem at saksbehandlingstiden vil variere etter arbeidsmengden for PP-rådgiverne i løpet av året. En utfordring er at mange vedtak går ut i mai eller juni, og at dette gjerne oppdages sent av skolen. Det fører til at det kommer et stort antall henvisninger på slutten av skoleåret som blir liggende på vent til over sommerferien. For å forhindre dette har PPT startet med en årlig gjennomgang av alle vedtak i februar for å finne tiltak som er på vei til å gå ut, for så å veilede skolene til å søke om ny sakkyndig vurdering i god tid før sommeren.

Kommunalsjef og PPT-leder sier under møtet med revisjonen at det vil bli vanskelig å avdekke elevenes behov i tilstrekkelig grad dersom saksbehandlingsprosessen blir forhastet. De trekker frem at PPT mottar flere kompliserte saker, som for eksempel omhandler skolevegring. I disse tilfellene mener de at rådgiverne må opprettholde krav til gode nok vurderinger for å finne gode løsninger for den enkelte eleven, uavhengig av tidsbruken.

3.4 Revisjonens vurdering

Revisjonen har undersøkt om kommunen har satt inn nye, eller fulgt opp eksisterende tiltak for å forkorte saksbehandlingstiden for sakkyndig vurdering i PPT. Oppfølgingsundersøkelsen viser at ventetiden har blitt redusert med fire måneder, mens tiden fra påbegynt til ferdig sakkyndig vurdering har økt med en måned. Det innebærer at den totale saksbehandlingstiden gjennomsnittlig har gått ned fra åtte til fem måneder.

I forvaltningsrevisjonen i 2022 ble det blant annet pekt på et behov for at PPT i enda større grad burde jobbe systemrettet inn mot skolene, og at utarbeidelse av sakkyndige vurderinger ble prioritert på bekostning av dette. Undersøkelsen viser at PPT nå jobber mer systemrettet, noe som kan ha bidratt til å styrke undervisningstilbudet ved skolene samt til å redusere antall henvisninger til PPT. Samtidig viser undersøkelsen at saksbehandlingstiden fortsatt ikke er innenfor Utdanningsdirektoratets anbefaling og kommunens egne målsetting på tre måneder fra henvisning til ferdig sakkyndig vurdering. Lang saksbehandlingstid gjør at eleven ikke får avklart sine rettigheter innen rimelig tid. Etter revisjonens vurdering har kommunen siden 2022 ikke fullt ut fulgt opp kommunestyrets vedtak om å sette inn eller følge opp eksisterende tiltak som bidrar til å korte ned saksbehandlingstiden for utarbeidelse av sakkyndige vurderinger.

4 DOKUMENTASJON OG TILGANG TIL FAGSYSTEMER

4.1 Revisjonens vurdering i 2022

Revisjonens vurdering var at kommunen i all hovedsak etterlevde saksbehandlingsreglene etter opplæringsloven, og hadde rutiner og maler på plass for en forsvarlig saksbehandling. Undersøkelsen viste at all dokumentasjon knyttet til den enkelte elev ikke hadde blitt lagt inn i fagsystemet Acos, og at lærerne ikke hadde tilgang til fagsystemet. Kommunen og skolene jobbet med å få dette på plass.

4.2 Dokumentasjon og tilgang

Kommunalsjef opplyser i e-post 3.3.2023 at all arkiverdig dokumentasjon som er knyttet til elever nå er lagret i elevens mappe i fagsystemet Acos. Grunnet personvern hensyn har lærerne fortsatt ikke fått tilgang. Systemet er ikke laget på den måten at elevens personlige informasjon er tilgjengelig kun for dem som skal ha tilgang til den. Lærerne tar kontakt med skolens administrasjon for å få informasjon, og for å legge inn informasjon i Acos.

Assisterende kommunalsjef oppvekst forklarer i e-post til revisjonen at Vigilo er et skole- og elevadministrasjonsverktøy der lærerne har tilgang til informasjon om sine elever. Videre forklarer han at det arbeides med en integrasjon mellom Acos og Vigilo. Integrasjonen vil innebære at lærerne kan legge inn elevinformasjon i Vigilo, og at den overføres til elevmappen i Acos. På samme måte skal lærerne gjennom Vigilo kunne hente informasjon fra elevens mappe i Acos. Lærerne har per i dag tilgang til Vigilo, men integrasjonen mellom Vigilo og Acos er fortsatt ikke på plass. Utviklerne bak Acos og Vigilo jobber med å få dette på plass for alle norske kommuner som bruker samme dataplattformer. Kommunen har ikke fått bekreftet når dette skal være på plass. Per i dag blir noe av informasjonen overført fra Vigilo til Acos, som klasselister og årsvurderinger.

4.3 Revisjonens vurdering

Undersøkelsen viser at dokumentasjonen knyttet til elever nå ligger i Acos, men at lærerne fortsatt mangler tilgang. Den manglende tilgangen er begrunnet i personvern hensyn, da det foreløpig ikke finnes en måte å gi lærerne tilgang kun til sine elevers mapper. Det jobbes med å gi lærerne tilgang til Acos gjennom Vigilo. De to plattformene skal integreres, og hovedansvaret for dette ligger hos utviklerne bak Acos og Vigilo. Etter revisjonen vurdering er kommunestyrets vedtak delvis fulgt opp.

5 GJENNOMFØRING AV SPESIALUNDERVISNING

5.1 Revisjonens vurdering i 2022

Forvaltningsrevisjonen i 2022 viste at kommunen utarbeidet årsrapporter som gir en oversikt over den opplæringen eleven har fått, og der utviklingen til eleven vurderes ut fra både kompetansemål og målene i den individuelle opplæringsplanen (IOP). Revisjonens vurdering var derfor at kommunen oppfylte opplæringslovens krav om skriftlig rapportering.

Undersøkelsen viste samtidig at det var knyttet usikkerhet til om elevene fikk den spesialundervisningen det ble gjort vedtak om. Det ble dermed anbefalt å sørge for bedre rutiner ved skolene, for å holde oversikt over at spesialundervisningen gjennomføres i samsvar med enkeltvedtak og individuell opplæringsplan.

5.2 Rutiner for å holde oversikt over gjennomført spesialundervisning

5.2.1 Ulikheter ved skolene

Revisjonen etterspurte rutiner for registrering av manglende spesialundervisningstimer, i tillegg til rutiner for å holde oversikt og dokumentere at spesialundervisningstimer i skolen gjennomføres i samsvar med enkeltvedtak og IOP.

I svaret på dokumentbestillingen skriver alle de tre skolene at normal praksis i kommunen er at timer til spesialundervisning som regel er fastsatt i både elevenes og lærernes timeplaner. Videre kommer det fram at hverken Gjerdrum barneskole eller Gjerdrum ungdomsskole har et system på plass for å registrere manglende spesialundervisning.³

Revisjonen har mottatt dokumentasjon som viser en oversikt over spesialundervisningstimer som ikke ble dekket for perioden 5.9.22 til 6.1.23 ved Veståsen skole. Tabell 3 oppsummerer oversikten, og viser antall timer som gikk tapt i denne perioden og antall timer som foreløpig har blitt dekket i etterkant.

---

³ Ved forvaltningsrevisjonen i 2022 kom det fram at Gjerdrum barneskole hadde meldt avvik i kommunens kvalitetssystem (TQM) i 2021, fordi skolen så at den ikke ville klare å gjennomføre spesialundervisningen etter elevens vedtak. Skolen hadde besluttet å sette inn ekstra timer spesialundervisning året etter for å ta igjen for det tapte. Kommunen opplyser i oppfølgingsundersøkelsen at denne praksisen ikke kunne gjennomføres likevel da det hadde gått utover andre fag, og at dersom undervisningen skal tas igjen må dette skje i løpet av det samme skoleåret.

Tabell 3 Tapt spesialundervisning på Veståsen Skole

Timer tapt spesialundervisning	Timer som ble tatt igjen	Timer som ikke er tatt igjen
53,5 timer	21 timer	32,5 timer

Kilde: Gjerdrum kommune 2023

Oversikten viser at hovedvekten av spesialundervisningstimer foreløpig ikke hadde blitt tatt igjen i løpet av den oppgitte perioden, noe som må gjøres innen utgangen av det aktuelle skoleåret

5.2.2 Mappegjennomgang

Revisjonen gjennomførte stikkprøver av elevmappene til ni elever med vedtak om spesialundervisning. Tre elever fra hver av de tre skolene ble plukket tilfeldig ut. Revisjonen ba om timeplaner, årsrapporter, individuelle opplæringsplaner og enkeltvedtak for hver av elevene. Dokumentasjonen ble mottatt 3.3.2023. Mappegjennomgangen viser at spesialundervisningen er timeplanfestet for syv av de ni elevene i utvalget. For en av de to elevene uten timeplanfestet spesialundervisning fikk revisjonen oversendt en sluttrapport etter endt spesialundervisning som dokumenterer at skolen har gjennomført spesialundervisning som samsvarer med enkeltvedtaket. I alle de ni elevenes årsrapporter står det beskrevet hvilken fremgang elevene har hatt, og hvilke utfordringer som eventuelt gjenstår. Det kommer ikke frem i noen av årsrapportene hvor mange av timene som faktisk ble gjennomført.

5.2.3 Ny prosedyre for uteblitt spesialundervisning

Assisterende kommunalsjef oppvekst opplyser i e-post 3.3.2023 at skolene i Gjerdrum tidligere har hatt ulike systemer for å ha oversikt over tapte timer, og antall timer som tas igjen senere. Skoleeier har derfor i samarbeid med ledelsen ved skolene utarbeidet en felles prosedyre som trådte i kraft fra 1.3.2023. Hensikten er at alle skolene skal ha lik praksis for føring av uteblitt spesialundervisning. Det skal gjøre det lettere å holde oversikt over hva som mangler av ressurser og rutiner for å oppfylle elevenes rettighet til spesialundervisning.

Dersom læreren som har spesialundervisning er fraværende skal det ifølge *Prosedyre for uteblitt spesialundervisning* (Gjerdrum kommune, udatert a) først settes inn en kvalifisert vikar dersom det finnes. Om det ikke er mulig, er neste mulighet at spesialundervisningen gjennomføres med en annen organisering. Denne undervisningen skal samsvare med målene i IOP. Om ikke noe av dette er mulig, utgår timen og læreren skal fylle ut *Skjema for føring av uteblitt spesialundervisning* (Gjerdrum kommune, udatert b)⁴. Timen skal deretter tas igjen i løpet av skoleåret, og kvitteres ut i skjemaet når det er gjennomført. Dersom eleven selv er syk eller skolen har et alternativt opplegg,⁵ utgår timen.

⁴ Skjemaet ligger i vedlegg 2

⁵ For eksempel ved aktiviteter som kulturell skolesekk eller skidag.

5.3 Revisjonens vurdering

Revisjonen har undersøkt om kommunen har sørget for bedre rutiner ved skolene for å holde oversikt og dokumentere at spesialundervisningen gjennomføres etter enkeltvedtak og individuell opplæringsplan.

Undersøkelsen viser at kommunen frem til nå ikke har hatt rutiner eller prosedyrer for å holde oversikt over timene. Videre har skolene hatt ulik praksis for å holde oversikt. Mappegjennomgangen viser at det ikke er mulig å si hvor mye av spesialundervisningen som gjennomføres i samsvar med antall timer i enkeltvedtaket. Det har i løpet av revisjonens undersøkelse kommet på plass en ny prosedyre for uteblitt spesialundervisning. Prosedyren skal legge til rette for at eleven får spesialundervisning i samsvar med enkeltvedtak og individuell opplæringsplan, samt for at uteblitte timer skal registreres.

Etter revisjonens vurdering har kommunen etter forvaltningsrevisjonen i 2022 i all hovedsak fulgt opp kommunestyrets vedtak om å sørge for bedre rutiner for å holde oversikt over spesialundervisningen. Revisjonen vurderer det som positivt at kommunen har utarbeidet prosedyrer som skal sikre lik praksis blant skolene i Gjerdrum. Ettersom prosedyrene er helt nye, har ikke revisjonen grunnlag til å vurdere etterlevelsen av disse.

6 LITTERATUR- OG KILDELISTE

Lovtekst og veiledere

Opplæringsloven (2023) *Lov om grunnskolen og den videregående opplæringa*. Hentet fra: <https://lovdata.no/lov/1998-07-17-61> [27.3.2023]

Utdanningsdirektoratet (2014) *Veilederen spesialundervisning*. Sist endret 11.1.2021. Hentet fra <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/spesialpedagogikk/spesialundervisning/Spesialundervisning/> [10.3.2023]

Kilder fra Gjerdrum Kommune

Gjerdrum Kommune (udatert a) *Prosedyre for uteblitt spesialundervisning*

Gjerdrum Kommune (udatert b) *Skjema for føring av uteblitt spesialundervisning*

Gjerdrum kommune (udatert c) *Spesialundervisning*. Hentet fra: <https://www.gjerdrum.kommune.no/virksomheter/skolene-i-gjerdrum/spesialundervisning/> [10.3.2023]

Revisjonens egenproduserte data

RRI (2022) *Forvaltningsrevisjonsrapport nr. 6-2022 Spesialundervisning*.

7 VEDLEGG

7.1 Kommunedirektørens hørings svar

OPPFØLGINGSRAPPORT SPESIALUNDERVISNING

Bakgrunn: Kontrollutvalget i Gjerdrum kommune vedtok i møte 9.mai.2022 å bestille en oppfølgingsundersøkelse av forvaltningsrevisjonsrapport nr. 6-2022: Spesialundervisning.

Formål: Oppfølgingsundersøkelsen skal kartlegge om Gjerdrum kommune har fulgt opp vedtaket som ble gjort da kontrollutvalget la frem revisjonsrapporten i kommunestyret 15.6.2022.

Sak i kommunestyret: Saken er berammet til behandling i kontrollutvalget 8.5.2023.

Tilbakemelding på rapporten: Ifølge forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 14, skal kommunedirektøren få anledning til å gi uttrykk for sitt syn på de forhold som kommer frem i rapporten. Administrasjonens skriftlige tilbakemelding vil bli trykket som vedlegg til den endelige rapporten som oversendes kontrollutvalget.

TILBAKEMELDING PÅ RAPPORT OPPFØLGINGSRAPPORT SPESIALUNDERVISNING

Det vises til gjennomførte møter med Romerike revisjon (et møte fysisk og et møte digitalt), samt til innsendt dokumentasjon for de tre problemstillingene som er bakgrunnen for denne oppfølgingsundersøkelsen:

1. Sette inn tiltak, eller følge opp allerede innførte tiltak, som bidrar til å korte ned saksbehandlingstiden for utarbeidelse av sakkyndige vurderinger.
2. Følge opp at all dokumentasjon knyttet til elever med vedtak om spesialundervisning legges inn i fagsystemet Acos, og at lærerne gis nødvendige tilganger.
3. Sørge for bedre rutiner ved skolene for å holde oversikt og dokumentere at spesialundervisningen gjennomføres i samsvar med enkeltvedtak og individuell opplæringsplan.

1. Pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT)

- PP-tjenesten har to lovfestede oppgaver (Opplæringsloven §5-6 og Barnehageloven §33).
- PP-tjenesten skal sørge for at det blir utarbeidet sakkyndig vurdering når loven krever det.
- PP-tjenesten skal hjelpe barnehager og skoler i arbeidet med kompetanseutvikling og organisasjonsutvikling for å legge opplæringen bedre til rette for barn og elever med særlige behov.

PPT i Gjerdrum har siden januar 2022 etterstrebet å kunne balansere sakkyndighetsarbeid (individrettet arbeid) og kompetanse- og organisasjonsutvikling i skoler og barnehager (systemrettet arbeid). Dette er også i tråd med føringer fra Meld. St 6 (2019-2020) Tett på - tidlig innsats og inkluderende felleskap i barnehage, skole og SFO:

- PP-tjenesten må balansere sakkyndighetsarbeid og forebyggende arbeid
- PP-tjenesten skal arbeide forebyggende og med tidlig innsats

Med bakgrunn i tilgjengelige ressurser jobbet PP-tjenesten i for stor grad med mandat 1 (individuell oppfølging - sakkyndige vurderinger). Det var for få ressurser til å jobbe med mandat 2 (systemrettet arbeid) inn mot skolene. Det ble derfor søkt om prosjektmidler for å utvide PPT ressursene med ytterligere 1 midlertidig stilling i 2 år. For å opprettholde systemarbeid satsningens som har vist seg nødvendig (i tråd med kvalitetskriteriene for PPT utarbeidet av Udir), kravene i nye opplæringslov (gjeldende fra 1.8.2024), og samtidig redusere saksbehandlingstiden på utarbeidelse av sakkyndige vurderinger er det nødvendig og vurdere videre styrking av ytterligere ressurs.

Videre er det igangsatt en rekke tidlig innsats tiltak i barnehage og skole der gevinsten forventes å være både forbedret oversikt over utprøvde tiltak, tydeligere henvisninger og mulig færre henvisninger til PP-tjenesten. Noe som igjen vil opprettholde kortere saksbehandlingstid for utarbeidelse av sakkyndige vurderinger. Leder av PPT er med i både månedlige rektor- og skoleledermøter.

PP-tjenesten har også startet med systematiske tiltak for å imøtekomme Utdanningsdirektoratets kvalitetskriterier for PP-tjeneste:

- PP-tjeneste er en faglig kompetent tjeneste
- PP-tjeneste er tilgjengelig og medvirker til helhet og sammenheng
- PP-tjeneste arbeider forebyggende
- PP-tjeneste bidrar til tidlig innsats

Arbeid med barnehagers kompetanse og organisasjonsutvikling. Barnehagene i Gjerdrum har mulighet til å henvise systemsaker til PPT, med ønske om veiledning knyttet til et enkelt barn, en avdeling eller hele barnehagen. Det er lavterskel å kunne drøfte bekymringer rundt enkelte barn med spesialpedagoger i PPT. Med en gang det oppstår en bekymring for et barns utvikling, kan avdelingene få veiledning om igangsetting og utprøving av hensiktsmessige pedagogiske tiltak.

PPT koordinerer språkarbeid rettet mot barnehagene etter kommunens språkplan «Språkfokus i Gjerdrum». PPT har ansvar for språknettverk for alle kommunale og private barnehager. Spesialpedagogene gir også veiledning til barnehagene om et godt og stimulerende språkmiljø for alle barn. Spesialpedagogene gir råd om et systematisk språkarbeid med flerkulturelle barn og gir veiledning i f.eks. Språkskogen-metoden. Dette arbeidet fremmer god språkutvikling hos alle barn, gir mulighet til å tidlig avdekke språkutfordringer hos enkelte barn og sette i gang gode språktiltak.

PPT deltar på pedledernetverk, styrernetverk, avdelingsmøter, personalmøter, planleggingsdager og foreldremøter nettopp for å bidra med kompetanse- og organisasjonsutvikling. Videre bidrar PPT i «Kompetanseløft i barnehagene i Gjerdrum» med faglige innlegg med målet om å spre kompetanse om tidlig identifisering av vansker og god tilrettelegging for barn med behov for ekstra støtte.

PPT støtter barn med særskilte behov i overgang barnehage-skole, og sørger for at disse barna fra starten av blir møtt med god forståelse og hensiktsmessige pedagogiske tiltak i skolen.

PP-rådgivere tilbyr og gjennomfører workshops, kurs og forelesninger til skolene, SFO og kulturskolen. Målet er å øke den spesialpedagogiske kompetanse slik at denne er en ressursbank i det allmennpedagogiske arbeidet for å styrke inkluderingen i skolen. Øke fagkunnskap om lærevansker og atferdsvansker, tilrettelegging for elever med behov for ekstra støtte, samt tidlig identifisering av elevutfordringer.

PP-rådgivere deltar i tverrfaglige møter, ressursmøter og på foreldremøter. Her gis det råd om gode forebyggende tiltak og tidlig innsats. PP-rådgivere som er skolekontakter, har en fast dag på skolene ukentlig med et lavterskeltilbud om konsultasjon og veiledning til skolene, SFO, foresatte og elevene.

Som oppfølgingsundersøkelsen/rapporten viser har Gjerdrum kommune fulgt opp ved gjennomgang av rutiner, prosedyrer og oppfølging av allerede igangsatte tiltak siden forvaltningsrevisjonen i 2022. Videre har det vært igangsatt kompetanseheving blant ansatte for å imøtekomme sakspågang, sammensatte og komplekse henvisninger mm.

Eksempler på nevnte er

- Malen for sakkyndig vurdering er revidert

- Lengden på sakkyndig vurdering er redusert til 5-6 sider
- Omstilling, innføring av fagleder i virksomheten
- Leder og fagleder har vært tett på og tilgjengelig for PP-rådgivere til enhver tid
- Tett veiledning til PP-rådgivere om å ha med kun nødvendige og relevante opplysninger i sakkyndige vurderinger
- Nøye utvelgelse av utrednings- og kartleggingsmetoder
- Oppfordring til skoler om å drøfte alle saker i forkant av henvisning til PPT ta kontakt pr telefon, på tirsdager der PPT rådgivere er fast til stede på skolene, samt på månedlige ressursteams møter (jmf. Rutine for ressursteams møte)
- Oppfordring og veiledning til skoler og barnehager om utprøving og evaluering av pedagogiske tiltak i forkant av henvisning til PPT. Flere saker ble løst ved god pedagogisk tilrettelegging innen ordinær undervisning eller ordinært barnehagetilbud, og trengte ikke henvisning til PPT.
- God veiledning til skoler og barnehager om hensiktsmessig pedagogisk og annen kartlegging i hver sak i forkant av henvisning til PPT
- Felles fagmøter i PPT har hatt fokus på effektivt sakkyndighetsarbeid og kompetanseheving på temaer som har med sakkyndig vurdering å gjøre (øke kvaliteten).
- Bruk av en ekstern konsulent for gjennomføring av sakkyndige vurderinger (få ned venteliste)
- PP-rådgivere viste forståelse og fleksibilitet, og har jobbet lengre dager til visse tider
- Fleksibel bruk av PP-rådgivere på tvers av skolene ut fra kompetanse og arbeidskapasitet
- PP-rådgivere viste fleksibilitet og tilpasset sitt arbeid skolenes behov i til tider krevende perioder

Som beskrevet over er det utført et stort løft i Gjerdrum PPT. Kompetanseheving og systematisk omstillingsarbeid fra individarbeid, til system og individarbeid i PPT i nevnte rekkefølge. Tidligere har PP-rådgivere hatt fokus på sakkyndighetsarbeid og god veiledning til skoler på ressursteams møter. Andre oppgaver kunne ikke prioriteres. Det er pilotert med tilføring av en midlertidig ressurs (1 årsverk over 2 år), samt det er pilotert med fagleder i virksomheten. Sistnevnte gjelder også barnevern og helsestasjon. Midlertidig årsverk er en psykologressurs. Videre er det kontinuerlig jobbet med omstilling og kompetanseheving i virksomheten. Det er igangsatt tiltak for å ivareta PP-rådgivere i en arbeidsbelastende situasjon, samt forebygge sykefravær. Eksempel på tiltak igangsatt er

- Systematisk orientering om ståsted, god planlegging og fordeling av saker i samarbeid med PP-rådgivere
- Ledernes tilgjengelighet, tett oppfølging og veiledning til PP-rådgivere i sakkyndighetsarbeid
- Tett dialog og ivaretagelse av hver PP-rådgiver med tanke på arbeidsbelastning og sammensatte/komplekse saker
- Mulighet for debrief med leder ved behov
- Opprettholdelse av et godt, trygt og inkluderende arbeidsmiljø

- Trygge og støttende relasjoner
- Fortjent ros og oppmuntring med fokus på mestringstro
- Økt tverrfaglig samarbeid med andre virksomheter
- PPT et av de viktige lagene på oppvekst- Økt samhandling/samordning på tvers av sektor.

Saksbehandlingstid; Som rapporten viser er den totale saksbehandlingstiden, fra henvisning til sakkyndig vurdering foreligger, gjennomsnittlig blitt redusert med tre måneder, fra rundt åtte måneder i 2021 til rundt fem måneder i 2022 (tilsvarende ca 37,5 % nedgang). Saksbehandlingstiden er dermed fortsatt ikke innenfor kommunens egen målsetting på maksimalt og total 3 måneders saksbehandlingstid.

Veilederen Spesialundervisning (<https://www.udir.no/laring-og-trivsel/spesialpedagogikk/spesialundervisning/Spesialundervisning/Fase-3/6.5/>) viser til følgende når det gjelder saksbehandlingstid; «6.5 Forsvarlig saksbehandlingstid. Opplæringsloven setter ingen eksplisitte tidsfrister for PP-tjenestens behandling av saker om spesialundervisning, men vi legger til grunn at dette må skje i løpet av rimelig tid. Saksbehandlingen skal være forsvarlig. Dette må suppleres med forvaltningslovens regler. Disse gjelder for hele prosessen; fra skolen starter vurderingen om eleven har behov for spesialundervisning og til enkeltvedtaket er fattet. PP-tjenesten er et ledd i utredningen av saken. I vurderingen av hva som er for lang saksbehandlingstid, vil elevens behov for å få avklart sine behov og rettigheter så raskt som mulig, føre til at f.eks. en total saksbehandlingstid på over tre måneder kan være for lang tid».

Uten ugrunnet opphold; I forbindelse med enkeltvedtak skal forvaltningsorganet "forberede og avgjøre saken uten ugrunnet opphold". Den sakkyndige vurderingen er en del av saksforberedelsen. Derfor gjelder kravet om at saken skal behandles "uten ugrunnet opphold" også for PP-tjenesten. Når enkeltvedtaket er gjort, skal parten informeres "så snart som mulig".

Det følger også av Utdanningsdirektoratets veileder for spesialundervisning punkt 6.5 at behandling av saker om spesialundervisning «må skje i løpet av rimelig tid», og at saksbehandlingen skal være «forsvarlig». Ved vurderingen av hva som er for lang saksbehandlingstid «vil elevens behov for å få avklart sine behov og rettigheter så raskt som mulig, føre til at f.eks. en total saksbehandlingstid på over tre måneder kan være for lang tid». Etter vår vurdering er elevens rett til spesialundervisning et område der sakens art kan tilsa og stille krav om en rask saksbehandling, og vi etterstreber å innfri på målkravet som kommunen har satt som førende.

I løpet av mars-april 2023 har PPT fått over 20 henvisninger til sakkyndig vurdering. I tillegg til nye nevnte henvisninger, er det sakkyndige vurderinger som skal fornyes til neste barnehage- og skoleår, og sakkyndige vurderinger av barn med spesielle behov som skal starte på skolen i august 2023. Dette skaper et stort trykk på PP-rådgivernes arbeid. I april 2023 ble det innført en prosedyre for intern kontroll for at saksbehandlingstiden i PPT skal være forsvarlig og uten ugrunnet opphold. Gjerdrum PPT etterstreber å sørge for at henvendelser blir besvart i henhold til kravene om saksbehandlingstid etter forvaltningsloven. Når det er sagt stiller det krav om at virksomheten har ressurser tilgjengelig til å ta unna pågangen, og at henvisninger kommer fortløpende og ikke flest i løpet av april - juni.

2. Lærer tilgang i arkiv systemet

Arkiv; dokumentasjonen til alle elevene ligger i Acos. Skoleledelsen og skolekonsulent (merkantil) ved hver skole har tilgang, men ikke lærere.

Det er med bakgrunn i personvern hensyn at kontaktlærere ikke har tilgang til sine elevers mapper. Kontaktlærerens tilganger til elevmapper kommer gjennom skoleadministrasjon systemet (Vigilo). Utfordringen er tilgang til Acos gjennom skolens administrasjonsverktøy Vigilo. Tilgangen kan gis først når disse to systemene innlemmes. Dette er i prosess med utviklerne bak Acos og Vigilo.

3. Spesialundervisning

En hoved satsning på oppvekstområdet er å styrke det tverr- og flerfaglige samarbeidet (samordning og samhandling i tråd med oppvekstreformen og velferdslovgivningen). Som ledd av å se hele Gjerdrum kommune under ett på oppvekstområdet med Gjerdrumskolen som førende jobbes det kontinuerlig med at skolene skal samordnes også når det gjelder den spesialpedagogiske kompetansen som besittes. Barnets beste skal være førende, individuelle tilpasninger ligeså som det enkelte vedtak anbefaler. Når det er sagt er hovedintensjon at all spesialundervisning skal foregå i klasserommet.

Det var behov for å se hvordan barnehagene og skolene kan styrkes med flere yrkesgrupper. Det er pilotert med 2 spesialpedagoger i barnehagen, LOS i skolen, samt alle skoler har miljøterapeut, og vi har 2 midlertidige årsverk som jobber som ruskonsulenter (tidligere 1,5 årsverk). Videre har vi SLT koordinator i 0,5 årsverk.

Det er jobbet med å få styrket en robust skoleledelse i Gjerdrumskolen. Månedlig har vi rektormøter, og felles skoleledersamling der Gjerdrumskolen og felles ansvar er styrende i tilnærming på tematikk. Leder av PPT er til stede på rektor- og skoleledermøter. Videre har vi ukentlig korte felles ledermøter på oppvekst og et lengre arbeidsmøte der hovedmålet er økt tverrfaglig samarbeid (økt samordning og samhandling). Rutinen for å bedre oversikten over spesialundervisningens timer som gjennomføres i samsvar med enkeltvedtak og individuell opplæringsplan er utarbeidet. Målet vårt er ikke bare å innfri på lovkrav, men også skape praksisvennlige prosedyrer som er oversiktlige, tydelige, brukervennlige og som er implementert i drift.

I 2022 har oppfølging av spesialundervisning vært tema i barnehager og skoler med de nødvendige faser for å utarbeide og implementere felles forståelse og prosedyrer for Gjerdrumskolen. I endring skal alle skolenes styrker vektlegges. Nye prosedyrer trådte i kraft fra 1.3.2023, gjeldende for de tre skolene. Prosedyren beskriver hvordan spesialundervisningen skal gjennomføres dersom læreren er fraværende. Dersom spesialundervisningen uteblir, skal dette føres inn i et skjema der man også fyller inn når undervisningen eventuelt tas igjen.

Skolene skal være et profesjonsfelleskap hvor de ansatte reflekterer over felles verdier, og vurder og videreutvikler sin praksis. Skolene driver et kontinuerlig utviklingsarbeid. Dette gjøres både i pedagogisk utviklingstid og gjennom daglige didaktiske vurderinger.

Professor Thomas Nordahl er med i et prosjekt som er eksklusivt for skolene i Gjerdrum. Pedagogisk analyse er tema for disse samlingene, og Nordahl er med og observerer i klasserommene, veileder team og foreleser for personalet. Videre har vi inngått samarbeid med ombudet i Viken. Det er også en felles satsing på inkluderende praksis i samarbeid med Høyskolen i Innlandet, som i 2023 er erstattet med Høyskolen i Østfold.

Når det gjelder punkt 3.2 i rapporten, siste avsnitt, framkommer det en feil i forhold til organiseringen av ressursteam og miljøteam. Det er den enkelte skole som er ansvarlig for begge teamene og ikke PPT.

Det er viktige temaer som belyses i kontrollutvalgets bestilling, og punkt en og tre stiller krav til fortsatt kontinuerlig utviklingsarbeid og internkontroll oppfølging. Punkt to ønsker Gjerdrum kommune å være en foregangskommune for med bakgrunn i elevens personvern. Dette for å unngå at sakkyndige vurderinger eksempelvis må skrives ut og anonymisere, eksempelvis fra leder til kontaktlærer, i stedet for at kontaktlærer har tilgang som ønsket.

7.2 Skjema for føring av uteblitt spesialundervisning

Skoleår:

Skole:

Uteblitt **Dato/** For hver time føres en rute. Har eleven to timer spesialundervisning som utgår samme dag, føres to ruter med samme dato.

Tatt igjen

/dato

Time	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Navn:	Dato	Dato	Dato	Dato	Dato	Dato	Dato	Dato	Dato	Dato	Dato	Dato	Dato	Dato
eks. Ole	01.01/	05.01/	12.02/											
1														
2														
3														
4														
5														
6														
7														
8														
9														
10														
11														
12														
13														
14														
15														
16														
17														
18														
19														
20														
21														
22														
23														
24														
25														
26														
27														
28														
29														
30														
31														
32														
33														
34														
35														
36														
37														
38														
39														
40														
41														
42														